

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 09 listopada 2024 roku

ZEC.422.1.2024.KH

Szanowna Pani
Barbara Nowacka
Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Ministro,

Jako Rzeczniczka Praw Dziecka, stojąc na straży praw młodych obywateli, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pani Minister o usunięcie numeru PESEL z legitymacji szkolnych. Numer PESEL jest wrażliwą daną osobową i, zwłaszcza w kontekście dzieci, powinien podlegać szczególnej ochronie.

Jedną z zasad zawartych w RODO jest minimalizacja danych, zgodnie z którą administrator powinien przetwarzać jedynie te dane osobowe, które są niezbędne dla realizacji celu ich przetwarzania. Zgodnie z opinią Prezesa UODO z 2021 roku, do poświadczenia faktu uczęszczania ucznia do szkoły oraz jego uprawnienia do korzystania ze zniżek ustawowych przy przejazdach środkami publicznego transportu kolejowego i autobusowego, którym to celom służy legitymacja szkolna, wystarczające jest zamieszczenie na niej takich informacji, jak: zdjęcie posiadacza, jego imię, nazwisko, data urodzenia oraz numer legitymacji. Takie dane w powiązaniu z adresem szkoły i potwierdzeniem wydania legitymacji przez dyrektora bezpośrednio identyfikują konkretnego ucznia.

Ponadto przetwarzanie danych osobowych powinno następować z uwzględnieniem zasady adekwatności danych do celów ich przetwarzania (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych). Zgodnie z tą zasadą, administrator danych przetwarzający je powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Jest także obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Rodzaj i treść danych nie powinny wykraczać poza potrzeby wynikające z celu ich zbierania. Administrator danych może zatem przetwarzać jedynie takie dane, które są niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu. Konieczne jest również zapewnienie, by dane osobowe były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami (art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych).

PESEL na legitymacji ucznia nie jest niezbędny do tego, by realizować powyżej wskazane cele.

Jeśli natomiast przyjrzymy się kwestii wykorzystania numeru PESEL na legitymacji szkolnej do weryfikacji uprawnień niepełnoletnich uczniów do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, również nie jest on niezbędny. Obecne przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 50 ust. 2 pkt 1) przewidują, iż w przypadku dzieci objętych obowiązkiem szkolnym do ukończenia 18. roku życia potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych odbywa się na podstawie podania numeru PESEL i potwierdzenia tożsamości aktualną legitymacją szkolną. Jednakże, przed wprowadzeniem przepisów nakładających obowiązek zamieszczania numeru PESEL na legitymacjach szkolnych, weryfikacja była możliwa na podstawie legitymacji niezawierających tego numeru identyfikacyjnego.

Co istotne, obowiązujące przepisy gwarantują bezpłatne świadczenia opieki zdrowotnej wszystkim dzieciom do ukończenia 18. roku życia. Tym bardziej więc, nie jest uzasadnione zbyt rygorystyczne podejście do kwestii potwierdzania prawa do tych świadczeń przez osoby niepełnoletnie. Jednocześnie takiemu celowi nie powinna służyć legitymacja szkolna.

Z informacji na stronie MEN, w projekcie rozporządzenia w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków planowano usunięcie z legitymacji szkolnej pola z numerem PESEL. (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja/projekt-rozporzadzenia-wsprawie-swiadectw-dyplomow-panstwowych-i-innych-drukow-skierowany-do-konsultacji-publicznych-i-uzgodnien-miedzyresortowych>).

Natomiast w Rozporządzeniu MEiN z 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków (Dz.U. 2023 poz. 1120), mimo wcześniejszych planów jego usunięcia, numer PESEL na legitymacjach szkolnych nadal widnieje.

Z uwagi na powyższe, działając zgodnie z Ustawą z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, w trosce o ochronę praw dzieci, zwłaszcza ich prawa do prywatności, chciałabym prosić o rozważenie usunięcia numeru PESEL jako danej identyfikującej ucznia z legitymacji szkolnej.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak